

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

Šolski radio.

— V torek, dne 25. oktobra bo predaval g. dr. V. Bohinec: Jugoslavija v kulturnem oziru. Pestra kakor v gospodarskem, je Jugoslavija tudi v kulturnem oziru. Na njenem ozemlju se srečajo različne kulturne sfere, različne veroizpovedi. Predavatelj vas bo opozoril na zemljepisne in zgodovinske najmnost oziroma posledice te kulturne pestrosti, nato pa bo podal pregled našega šolstva in kulturnih institucij. II.—III.

V petek, dne 28. oktobra bo obravnaval g. Lojze Zupanc temo: »Učimo se varčevati po sledečih točkah: 1. Vzroki »hudi časov«. 2. Posledice vojne vihre. 3. Čemu štediti? — Razredna »Čebelica«. 4. Viri varčevanja. 5. Poštna hranilnica. 6. Blagostanje naše države. II.—III.

Dne 4. oktobra je imel pred letošnjo prvo oddajo šolskega radia g. predsednik prof. Leopold André nagovor:

Draga mladina! — Cenjeno učiteljstvo! Po naklonjenosti kraljevske banske uprave in vodstva Radio-Ljubljana pričena odsek za šolski radio pri JUU, sekciji za dravsko banovino v Ljubljani, z današnjo prireditvijo drugo leto svojega delovanja.

Odajali bomo zopet v torek in petek in sicer četrte ure prej kakor lansko leto, ker je nekaj šol radi konca pouka ob 11. uri izrazilo to željo. Na 11. uro začetka nismo mogli nastaviti — iz tehničnih vzrokov.

Naš odsek se trudi, da bi spravljal svoje prireditve v sklad z učnimi načrti naših šol. Primerne naslove je objavil že nekajkrat v »Učiteljskem tovarišu« in vseh dnevnih časopisih, a je našel še vse premalo odziva.

Razširili bi tudi radi poročila za učence z opisi dogodkov na kmetih, ki zanimajo našo mladino, morebiti tudi z nasveti in kritikami naših prireditev od strani učiteljstva in tudi učencev.

Svojo nalogo bo odsek rešil zadovoljivo le tedaj, če bo našel vsestransko podporo in razumevanje pri učiteljstvu in učencih. V imenu odseka vljudno vabim učence in učiteljstvo k sodelovanju.

Pomen radia za šole in izobrazbo sploh — je znan. Na delo torej v prid šoli in vsej naši domovini!

delo za pripravo zborovanj in njegovo interno delo.

Iz tajniškega poročila je razvidno živahno delovanje v društvu. Poleg rednih zborovanj je deloval tudi pedagog, krožek, ki je priredil 5 predavanj.

Obračun, ki ga je podal blagajnik tovariš Jarh, izkazuje 70.600/96 Din denarnega prometa. Društvo je napravilo sekciji poravnalo vse svoje obveznosti. Tov. Šega je predlagal v imenu nadzornega odbora blagajniku absolutorij in zahvalo za njegov trud.

Sprejet je bil proračun za l. 1932./33. Članarina za sekcijo se ne spremeni in znaša Din 130 letno, za društvo pa se zniža od 40 Din na 20 Din, v skupnem znesku 150 Din letno, poročene učiteljice in upokojenec plačajo letno 80 Din.

Po poročilu knjižničarja tov. Gobca ima društvena knjižnica 386 del, in sicer 182 pedagoških, 83 leposlovnih in 121 znanstvenih. Knjižnica je poleg naših naročena tudi na vse najmodernejše nemške pedagoške revije.

Tov. Volavšek je stavil predloge za reformiranje Učiteljske samopomoči, ki jih je izdelal poseben odsek. Predlogi bodo poslani odboru Samopomoči v izpolnitev glede finančnih in statističnih podatkov, potem pa naj jih objavi »Učiteljski tovariš«.

Ker učitelji, prideleni sreskim pisarnam, ne dobivajo stanarine, se stavi predlog sekciji, naj ona posreduje za ugodno rešitev tega vprašanja.

Ravnatelj celjske Glasbene Matice g. K. Sanein je predaval o glasbeni vzgoji mladine. G. predavatelj ni samo umetnik in virtuoz, nego tudi odlični pedagog in metodik. Prikazal je učitelja glasbe, ki ne uči samo, ampak tudi vzgaja, ki mora poleg temeljitega znanja imeti tudi ljubezen in veselje do stvari, upoštevati psihološke in fiziološke momente ter utrjevati voljo in vzgojevati značaj. Podal je smernice za pouk violine, ki jih bo učiteljstvo s pridom upoštevalo. Mladi vijolinski virtuoz Miran Viher je umetniško zaigral Griegov sonato in si na mah osvojil srca poslušalk in poslušalcev. Umetniški užitek je še povečalo diskretno spremljevanje pianistke ge. Saneinove. Članstvo je z viharnim aplavzom nagradilo umetnike, ki so pripomogli k tako lepemu zaključku učiteljskega zborovanja.

Gosak, predsednik. Pogačnik, tajnik.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KRAJNJU je zborovalo 20. sept. t. l. v Kranju. Zborovanje so se udeležili tudi sreski načelnik g. dr. Ogrin, oba sreska šolska nadzornika in sreski kmetijski referent g. Sušič. Udeležba je bila dokaj številna (76 navz.). Društvo šteje 138 članov. Na zborovanju so poročali delegatje, ker je bil na občni zbor, pa tudi društveni funkcionarji. Poleg tega je imel sreski kmetijski referent g. Sušič predavanje o sreski kmetijski razstavi, ki ga je dopolnil društveni predsednik z ozirom na sodelovanje učiteljstva, zlasti pri šolsko propagandnem in planšarskem oddelku.

Poročilo o glavni skupščini je podal tov. Lapajne. Med učiteljstvom vlada soglasna zahteva, da se morajo v bodoče glavne skupščine urediti tako, da bodo v čast učiteljskemu stanu. Pri tej konstataciji pa ne zvrčamo krivde za potek letne skupščine na to ali ono stran. Poročevalec se je posebno dotaknil onih važnih sklepov, ki so bili izglasovani na koncu skupščine z večjo ali manjšo vednostjo in nevednostjo večine delegatov. Društvo smatra za upravičeno, da zavzame k posameznim sklepom svoje načelno stališče. Večino sklepov je zborovanje soglasno odobrilo, soglasno pa se je tudi izjavilo: 1. proti uvedbi internatov na naših učiteljskih in proti uvedbi enotnih šolskih knjig. K slednjemu pristavlja: Država naj uzakoni okvirni zakon o šolskih knjigah, podrobno izvedbo tega pa naj pusti posameznim banovinom. — Glede dopolnilnega izpita kontraktualcev je bil sprejet izpreminjevalni predlog, da naj dopolnilni izpit napravijo oni učitelji, ki so po l. 1928. naredili zrelostni izpit.

O premestitvah, ki so se izvršile v našem srezu je zborovanje še enkrat energično podarilo našo staro zahtevo in na osnovi 11. t. letošnjih beograjskih resolucij: Nobene premestitve brez disciplinske preiskave! Za naprej pa naj bo ves naš boj osredotočen v to, da priborimo sebi stalnost. (II./I. beograjskih resolucij.)

Iz blagajniškega poročila je razvidno, da mnogi člani dolgujejo društvu precejšnje vsote na članarini. Tem zamudnikom se bo stavil poslednjičkrat 14 dnevni rok, da se izjavijo, če so pripravljeni plačati zaostalo članarino v 10. mesečnih obrokih. — Odboru je bil izglasovan absolutorij. Nato je predaval sreski kmetijski referent g. Sušič. Sreska kmetijska razstava je zaukazana od kmetijskega ministrstva. Je velikega pomena za ves srez. Imela bo tudi specialen šolsko-propagandni oddelek, pri katerem so dolžne sodelovati vse šole v okraju. Učiteljstvo si je radi tega na zborovanju razdelilo delo, da bi razstava čim lepše uspela. (Razstavne predmete bo zbiral predsednik 10. oktobra od 8. do 10. ure v Narodnem domu. Prijave o razstavnih predmetih naj se takoj določijo šolski upravi Cerklje.)

Poleg nekaterih stanovskih zadev, je zborovanje obravnavalo, kako praktično izvršiti 8-letno šolsko obveznost. Bilo je mnenja, da bo treba posebno na nižje organiziranih šolah radi natrpanosti učencev in zadnjih razredih vsako tako šolo razširiti za en razred, ako hočemo, da bo šola napredovala. (Pri skupnem obedu je bila dana prilika, da se medsebojni pogovori nadaljujejo in to brez vsakršne motnje.)

Predsednik: Josip Lapajne. Tajnik: V. Rupret.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU je imelo svoj občni zbor v soboto, dne 24. septembra v Radencih. Udeležba je bila lepa, saj je bilo navzočih 79 članov, t. j. 71%.

Predsednik tov. Karol Mavrič je pozdravil navzoče in novodošle člane. V svojem poročilu je obudil marsikaj spomin, dotaknil se je tudi onega, kar je bolno, a upa, da se bo pozdravilo. Živimo v času, ki je težak. Ni hudo le nam, tudi drugim ni lepo.

Po odobritvi zadnjega zapisnika so se obravnavali došli dopisi, pri čemer se je razvila debata radi Mladinske matice.

Tov. Gregorič je podal nato poročilo o banovinski, a tov. nadzornik Karbaš poročilo o glavni skupščini v Beogradu. Oba sta nam dala v glavnem svoje osebne vtise, zanimal je zlasti Beograd. — Ko je poročal tov. Karbaš o »Učiteljskem domu«, se je sklenilo po daljši debati sledeča resolucija: 1. V »Učiteljski dom« naj se sprejemajo gojenci obojega spola. 2. Oskrbovalna bodi nižja. 3. Dostopen naj bo učiteljski deci iz vsega bivšega mariborskega okrožja.

Sledila so poročila društvenih funkcionarjev. Iz njih je razvidno, da je društvo delalo, skrbelo i za materialno stran i za naobrazbo, čemur so služila predavanja. Slavilo je tudi svoje slavje — 60-letnico obstoja — in bilo zadovoljno z njim. Blagajniško poročilo je bilo sprejeto posebno simpatično, saj izkazuje prebitka 2000 Din — in zlasti proračun, ki predvideva znižanje članarine na 120 Din.

Zborovanje se je zaključilo ob 14. uri, prihodnje pa se bo vršilo v Gornji Radgoni v novembru.

K. Mavrič, predsednik. Klemenčič M., tajnica.

Novosti na knjižnem trgu.

— k Ideali vzgoje. Napisal prof. dr. Fran Drtina. Poslovenil dr. Drag. Lončar. (Druga izdaja.) — Je to drobna brošurica, 45 strani osmerke, katere prevod je izšel prvič l. 1901. »Mislim,« pravi prelagatelj v svoji opombi, »da bo spis dobrodošel zlasti sedaj, ko uvajamo novo šolo, ne samo učiteljstvu, ampak tu-

di staršem.« — Temu prevajalčevemu mnenju lahko pritrdimo brez pridržka. Iz kratkega razvojnega očrta vzgojnih idealov Evrope od Grkov pa do konca 19. stoletja bo resumiral vsak čitatelj spoznanje, da je vzgojni sistem kakega naroda v določenem času najboljše zrcalo za njegov kulturni obraz in da imajo razne dobe razne ideale svojega vzgojevalnega dela. — Med vrstami razbere torej inteligenten čitatelj dejstvo, da si narodi tekom svoje zgodovine večkrat menjajo svoj vzgojni sistem in to gotovo po svojih potrebah, ker bi drugače te faktične izpremembe ne imele svoje utemeljitve in ne življenjske zmožnosti. Iz tega spoznanja sledi z nujno logičnostjo nadaljnji korak, da je šola bila, je in bo vedno politicum, ker so narodne potrebe, po katerih se šola ravna, politična zadeva. Pod površjem navidezno še tako obstranskega izločanja in nepolitičnega vzgojstva se bore sile stare in nove družbe za svojo eksistenco in nadaljnjo veljavo. Duhovni odnosi človeka do človeka, ki se oblikujejo v vzgojnih sistemih, koreninijo v svetu potreb in njihovega zadovoljanja, v svetu gospodarske dejavnosti. To je družabna sfera, iz katere izhaja vse vzgojstvo. — Brošurica zaključuje svoj pregled s koncem l. 1900. Seveda ne smemo pozabiti, da pomenja ta čas za Evropo poleg gospodarske konjunkturo tudi konjunkturo socialne zavesti, ki si utira s svojimi zahtevami pot v vse kulturne ustanove in predvsem v vzgojstvo. Za ta čas, t. j. za zadnjih 30 let, naj seze vsak učitelj po dobri sociološko utemeljeni pedagogiki, kateri si bo s pričujočo brošuro pripravil gotovo najboljši kazipot. — Drobno in ceneno knjižico priporočamo najtopleje vsem zainteresentom. — Cena brošurice je 8 dinarjev. — Naročila sprejema Učiteljska knjigarna v Ljubljani in Mariboru.

— k Božidar Jakac. Te dni je izšla v založbi Umetniške matice umetniška monografija našega popularnega slikarja Božidarja Jakca. Knjiga je velikega formata v platno vezana ter obsega poleg obširnega teksta, ki ga je napisal esejist Dr. Dobida eno večbarvno sliko Novega mesta ter osemdeset celostranskih reprodukcij njegovih del na finem papirju. Cena tej izredno opremljeni knjigi je 100 Din, učiteljstvo pa ima 10% popusta in lahko plača naročnino v dveh obrokih. Naroča se pri: Umetniški matici, Ljubljana, Poljanski nasip 12.

— k »Zborič«, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Številki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasita sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ne samo kot darilo,

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, toplomere, daljnogled, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

FR. P. ZAJEC, izprašan optik in urar LJUBLJANA, Stari trg 9

— Naročila sprejema — zlatnine. Ceniki brezplačno.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

— JUU SRESKO DRUŠTVO V CELJU je imelo svoj redni letni občni zbor v soboto 8. t. m. ob navzočnosti 170 članov, t. j. 85%.

Predsednik tov. Gosak je otvoril zborovanje z iskrenim pozdravom na navzoče. V svojem govoru je podčrtal potrebo organizacije, ki naj v prvi vrsti štiti gnotne in pravne interese članov, potem naj obravnava šolske probleme in skrbi za kulturni podvig našega naroda. Spomnil se je 70-letnice Slomškove smrti in ga imenoval prosvetitelja Slovencev na bivšem Štajerskem.

Obravnavali so se došli dopisi. Predsednik je nato poročal o banovinski skupščini in o delu kmetijsko gospodinskega odseka.

Tov. Pogačnik je razpravljal o uspehih društvenih predlogov in resolucij in se podrobno bavil s proračunom. Društvo bo predlagalo sekciji, da bi poslala detaljirani proračun društvu že meseca maja v razpravo, da bodo društva lahko sklepala na svojih zborovanjih o njem.

Tov. Voglar je podal kritično poročilo o beograjski učiteljski skupščini. Društvo bo na enem prihodnjih zborovanj razpravljalo o tem, kako omogočiti dostojen potek glavnih skupščin in bo stavilo predlog sekciji. Sledil je občni zbor. Predsednik je očrtal odborovo

LABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA ŠT. 5

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. — Krasna izbira v zastorih, posteljne preproge, pregrinjala in odeje. Pliš vzorčast in gladek za divane. — Velike preproge v plišu in linolej. — Belo blago za rjuhe in perilo v poljubnih širjavah. — Žima, perje, puh, kapok od najcenejše do najboljše vrste. Daje tudi na obroke. — Postrežba točna in solidna.

Avgust Agnola
LJUBLJANA
OUNAJSKA CESTA 10.
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletne opreme za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.

Specialna delavnica za popravila in uglaševanje klavirjev

BAJDE JOSIP
Ljubljana,
Gospodsvetska cesta 12

FINKOVE ZBIRKE NAREDB IN ODREDB

za osnovne in mešč. šole ter učiteljstva v Drav. banovini

I. zvezek (od prevrata do konca leta 1920.) broš. Din 5.—
II. zvezek (za l. 1921.) broš. Din 7.—
III. zvezek (za l. 1922.) broš. Din 9.—
IV. zvezek (od 1. januarja 1923. do 30. junija 1924.) broš. Din 14.—
V. zvezek (od 1. julija 1924. do 31. decembra 1925.) broš. Din 32.—
VI. zvezek (za l. 1926.) broš. Din 24.—
VII. zvezek (za l. 1927.) broš. Din 25.—
VIII. zvezek (za l. 1928.) broš. Din 25.—
IX. zvezek (za l. 1929.) broš. Din 25.—

Naročila sprejema

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

Prav tam se dobí: C. Cavalieri; Propisi o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda. Broš. Din 120.—